

»TOVARNA KNJIG« MK

Etapna gradnja do leta 2000

Delovna organizacija Mladinska knjiga, TOZD Tiskarna, je po štirih letih vsestranskih priprav pričela uresničevati prvo etapo obsežnega programa modernizacije svojih obratov. Prvotni investicijski program za gradnjo tovarne knjig je spremenjen ter prilagojen terenutnim pogojem gospodarstva.

Izdelan je program postopnega uresničevanja investicije. Tako je prišlo do delitve celotnega programa na tri etape, od katerih so pridobljena vsa soglasja in sredstva za uresničitve prve etape. Ostali dve pa bosta realizirani v naslednjih obdobjih, v odvisnosti od realnih ekonomskih pogojev.

Tudi prva etapa se uresničuje postopno, v treh fazah.

NOVE STROJE ŽE MONTIRAJO

V program prve faze je vključen del opreme, s katero bodo nadomestili že dotrajane stroje v procesni tiska in dodelave. Gre za enostavno reprodukcijo v manjšem obsegu, saj je vsa strojna oprema tiskačne odpisane že 85-odstotno.

Vse stroje iz tega programa – pravi inž. Peter Kobal – smo naročili pri proizvajalcih v Nemški demokratični republiki preko VEB POLYGRAPH EXPORT Berlin. Večina strojev je že v Ljubljani in jih montiramo. Skupna vrednost te opreme je 16 milijonov klirinških dolarjev. 20 odstotkov te vrednosti smo plačali z lastnimi sredstvi, za 80 odstotkov pa smo pridobili sredstva iz mednarodne linije DABA. Ta kredit bomo vračali 8 let, od začetka leta 1985.

V drugo fazo programa prve etape je vključen nakup offsetne rotacije, dva avtomatska stroja za šivanje knjižnih blokov in stroj za lepljenje prilog. Skupna vrednost navedene opreme znaša 800 tisoč klirinških dolarjev in 1,6 milijona DM.

Montaža rotacije se je začela, poskusna proizvodnja in zagon pa bo v septembru 1984. Usposabljanje kadrov za upravljanje s stroji je že zaključeno. Ostali stroji iz druge faze že normalno obratujejo od meseca marca.

»DOM KNJIGE«, ENKRATEN V SFRJ

V tretji fazi prve etape investicijskega programa tiskarne izvajamo gradbeni del celotnega načrta – proizvodno halo s paletnim skladiščem, imenovan tudi »objekt C«, ki bo stal med sedanjo tiskarno in TIP-TOP Labodom. Zaradi že omenjene postopnosti v prvi etapi ne bomo gradili prostorov za pripravljalne oddelke, komercialno in skladišče reprodukcij materialov, t. j. »aneksa«, ki je vključen v program druge etape – je dejal Peter Kobal.

Objekt »C« je v sklopu celotne zasnove »Doma knjige«, ki pokriva področje zazidalnega otoka BP-5 med Titovo in Slovenčevu ulico, namenjeno grafični proizvodnji in založniški dejavnosti.

Gradnja je že stekla. Dela izvaja SGP Grosuplje, predračunska vrednost izgradnje objekta »C« znaša 236 milijonov dinarjev, dela pa bodo končana maja 1985.

Dokončujejo tudi nadzidavo rampe na južnem delu tiskarne, investitor pa je MK, TOZD Veletrgovina.

Predračunska vrednot celotne tretje faze prve etape presega 426 milijonov dinarjev.

KNJIGE ZA IZVOZ

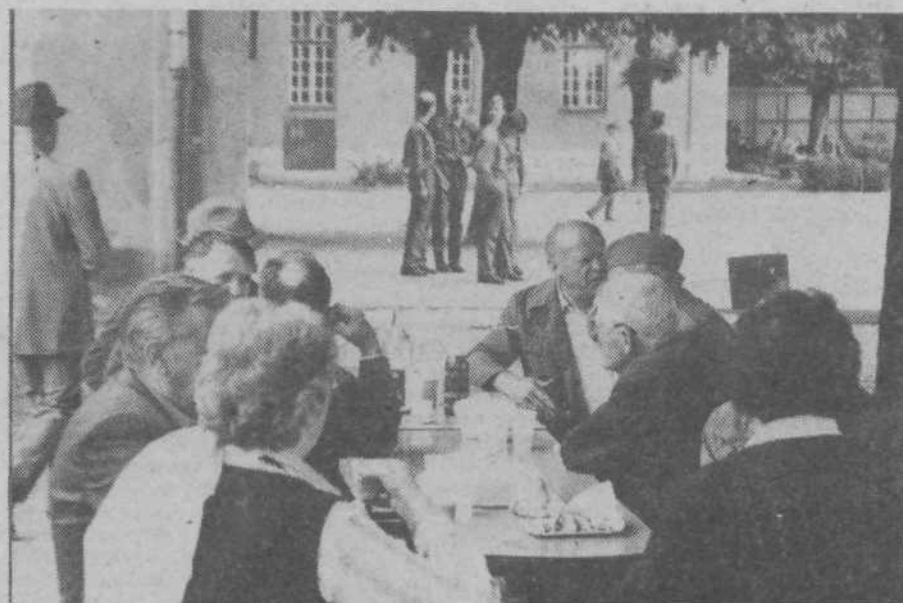
Investicijski program MK, TOZD Tiskarna je izdelan tako, da ob dobro orgnaiziranem izkoriščanju novih in obstoječih kapacitet zagotavlja rednost odplačevanja kreditov iz lastne amortizacije. Sredstva za gradnjo so zagotovljena. Polovico vrednosti ali 118 milijonov dinarjev so že plačali v obliki avansa ter s tem zagotovili fiksne cene.

Kredite za gradnjo – pojasnjuje Petek Kobal – bomo pričeli odplačevati ob koncu leta 1985, ko bodo redno obratovala že vsa osnovna sredstva in bo planirana proizvodnja večja od današnje. Proizvedli bomo 16 milijonov knjig letno (sedaj 11 milijonov), povečali izvoz od letošnjih 8 na 13 milijonov dolarjev in ustvarili celotni dohodek v višini 1.335 milijonov dinarjev.

Pozneje, v drugi etapi, bodo tudi v treh fazah zgradili aneks, rotacijo ter fotostavnico z reprodukcijo, odvisno pač od razpoložljivih sredstev vse tam do izteka tega stoletja.

Zaradi tega so celotni investicijski program v MK poimenovali »Projekt 2000«. S tem se bo naša največja tovarna knjig uvrstila med srednje velike tiskarne v Evropi, izvažala pa bo proizvode v vrednosti do 25 milijonov dolarjev.

IVAN ŠUČUR

11. SREČANJE VEZISTOV NOV SLOVENIJE

V vojašnici Ljube Šercerja so se v soboto, 9. junija zbrali udeleženci 11. srečanja vezistov NOV Slovenije. Na slavnosti je govoril upokojeni polkovnik JLA Ivan Pivk, predsednik odbora skupščine vezistov Slovenije, in med drugim dejal, da je cilj takšnih srečanj obujanje tovarištva, stkanega med NOB, ohranjanje stikov s sedanji vojski v JLA in TO ter drugimi delovnimi organizacijami, ki se ukvarjajo z zvezami. Še posebna naloga pa je prenašanje revolucionarnega izročila na mlade. Za vojne veziste so kulturni program pripravili vojaški vezisti. Partizanski vezisti so si tudi ogledali sodobna sredstva za zveze v JLA in TO. V rekreacijskem centru v Mostecu pa so dočakali in pozdravili mladinsko pohodno enoto, brigado 99 D, ki jo sestavljajo mladi PTT Slovenije, Iskre, RTV Ljubljana in RTV Zagreb. Pohodniki so na poti po atezah partizanskih kurirjev odkrili spominsko ploščo na hiši Julije Semrl v Gubčevi ulici v Šiški. Udeleženci srečanja so položili cvetje na grobnico narodnih herojev v Ljubljani.

Foto: IVAN ŠUČUR-IKI

S SEJMA OPREME IN SREDSTEV CZ

Trgovci, proizvajalci in kupci skupaj

Na letošnjem sejmu opreme in sredstev civilne zaščite v Kranju je prišla do izraza nujna povezanost med proizvajalci, prodajalci in uporabniki opreme in sredstev za civilno zaščito. V to povezanost se uspešno vključuje tudi občinski sekretariat za ljudsko obrambo.

»Presegamo formalne odnose med proizvajalci, trgovci in uporabniki. Skupaj načrtujemo, kakšno opremo je treba proizvajati. Še posebej nam gre vsem za to, da bi ta oprema bila taka, da bi jo bilo mogoče uporabljati smotno in gospodarno tudi takrat, ko niso razmere izredne«, je povedal Milan Milošević, svetovalec za civilno zaščito pri občinskem sekretariatu za LO.

Tak konkreten primer dobrega sodelovanja je bil na sejmu v Kranju na razstavnem prostoru trgovske organizacije Jugotekstil ONA-ON predstavljeni avtomobil s kompletno opremo za reševanje iz ruševin, ki ga je v sodelovanju z občinskim sekretariatom za

ljudsko obrambo opremilo Gradbeno podjetje Bežigrad. Vozilo z vso opremo je zbuvalo veliko zanimanje med obiskovalci sejma. Razstava je bila popostrena z vsakodnevnim prikazom reševanja z vrvmi, ki omogočajo spust in dvig na

osnovi človekove lastne teže. Nastopili so tudi psi – reševalci Kinološkega društva Ljubljana, katerega ekipa je vključena v tehnično-reševalno četo občine Bežigrad.

STANKA RITONJA

Višje cene vrtcev

Od 1. julija dalje bodo cene za vzgojo in varstvo otrok v vrtcih višje za 20 odstotkov. Znašale bodo:

- za otroka I. starostne skupine (dojenčki) 7.308 din
- za otroka II. starostne skupine (predšolski) 5.522 din
- za otroka v varstveni družini 7.032 din

Delež staršev v zgoraj navedeni ceni bodo vzgojno varstvene organizacije izračunavale po naslednji dopolnovni lestvici:

Mesečni dohodek na družinskega člana	Dojenčki	Predšolski otroci	Odstotki
do 5.250	1.461	1.104	20%
nad 5.251 do 6.675	2.192	1.656	30%
nad 6.676 do 7.725	2.777	2.098	38%
nad 7.726 do 8.430	3.215	2.429	44%
nad 8.431 do 9.480	3.654	2.761	50%
nad 9.481 do 10.875	4.092	3.029	56%
nad 10.876 do 12.645	4.750	3.589	65%
nad 12.646	5.115	3.865	70%

Namesto mestnega bo zemeljski plin

Zaradi vprašanj porabnikov o prehodu iz oskrbe z mestnim plinom na oskrbo z zemeljskim plinom daje samoupravna stanovajska skupnost, skupaj s Plinarno, naslednje pojasnilo:

POTREBNOST IN UPRAVIČENOST

Obstoječe naprave za proizvodnjo mestnega plina v Ljubljani so stare že preko 20 let. Zaradi iztrošenosti, ki je posledica dolgotrajne stalne polne obremenitve, so obratovalno že zelo nezanesljive. Vzdrževanje je zelo oteženo, saj je mnogo rezervnih delov vezanih na uvoz in dolge dobavne roke. Zaradi dotrajanosti je obratovanje proizvodnih naprav za proizvodnjo mestnega plina zelo nezanesljivo in lahko pričakujemo v prihodnosti vedno več in večje okvare. Le s skrajnimi napori pri vzdrževanju teh naprav je Plinarne uspevala v zadnjih letih še zagotavljati sprejemljivo kvaliteto in zanesljivost pri oskrbi potrošnikov z mestnim plinom. Z ozirom na zelo kritično stanje pri proizvodnji mestnega plina lahko pričakujemo, da bo oskrba potrošnikov z mestnim plinom še lahko tekla v okviru normalne zanesljivosti le, če bomo proizvodne naprave za proizvodnjo mestnega plina razbremenili vsako leto za cca 20% sedanje obremenitve. To pa je možno doseči le na tak način, da je vsako

leto preusmerjeno iz uporabe mestnega plina na uporabo zemeljskega plina najmanj 3000 potrošnikov.

Prehod iz oskrbe z mestnim plinom na oskrbo z zemeljskim plinom je edina pravilna usmeritev tudi iz energetsko-ekonomskih razlogov, predvsem pa s stališča racionalne rabe primarne energije. Povprečni izkoristek pri proizvodnji mestnega plina je le okoli 70%, medtem ko je lastna raba pri neposredni oskrbi z zemeljskim plinom le okoli 1%. Do enakih zaključkov so prišli tudi drugje v svetu, kjer so že prej imeli na razpolago zemeljski plin. Mestni plin, ki je še pred dvema desetletjema bil zelo razširjen po vsej Evropi je praktično povsod v ostalih državah Evrope že v celoti zamenjan z zemeljskim plinom.

REALIZACIJA

Pri planiranju območij oziroma sosesk, kjer se bo v konkretnem obdobju izvajal prehod na zemeljski plin, je potrebno upoštevati tehnično-tehnološke možnosti dovoda zemeljskega plina na to področje. Najprej bo realiziran prehod na obrobni soseskah, kjer je plinovodno omrežje sosesk možno povežati z napajalnimi plinovodi zemeljskega plina. Ko bodo te soseske prešle na uporabo

zemeljskega plina bo možno preko plinovodnega omrežja teh sosesk dovajati zemeljski plin tudi v centralne (starejše) dele mesta.

Na območju, kjer se izvaja prehod na uporabo zemeljskega plina, mora biti predhodno plinovodno omrežje usposobljeno za distribucijo zemeljskega plina. Usposabljanje plinovodnega omrežja za distribucijo zemeljskega plina je planska naloga Plinarne, ki tudi krije stroške, ki pri tem nastanejo.

Notranje plinske instalacije, ki se trenutno še uporabljajo za pretok mestnega plina, je treba usposobiti za pretok zemeljskega plina. Vso neustrezno armaturo je potrebno zamenjati z ustrežno armaturo in s tlačnimi preizkusi ugotoviti ustreznost instalacije. Če se izkaže plinska instalacija kot netesna je potrebno zamenjati tiste dele ali odseke instalacij, ki so neustrezni. Glede na to, da je tlak zemeljskega plina v plinovodnem omrežju višji kot ga potrebujejo plinska trošila, je potrebno na ustreznem mestu vgraditi tudi ustrezne elemente za regulacijo tlaka plina.

Vsa dela, ki so potrebna pri usposabljanju notranje plinske instalacije in plinskih trošil v takem smislu, da je možna uporaba zemeljskega plina gredo z ozirom na določila Pogojev za dobavo in odjem zemeljskega,

mestnega, mešanega in uparjenega plina (Ur. list SRS 20/80 in 26/80) na račun lastnika ali upravljalca stavbe ter uporabnika plina.

V novejših soseskah, kjer so instalacije že izdelane v varjeni izvedbi in je bila vgrajena tudi že ustrežna armatura, so stroški usposabljanja bistveno nižji kot v starejših objektih, kjer so plinske instalacije v vijaheni izvedbi in tudi že dotrajane.

ZAKLJUČEK

Z ozirom na kritično stanje v proizvodnji mestnega plina je intenziven prehod iz oskrbe z mestnim plinom na oskrbo z zemeljskim plinom vitalnega pomena za nadaljnje zagotavljanje oskrbe potrošnikov s plinom. Plan prehoda na zemeljski plin mora biti realiziran do leta 1989 s tem, da bo vsako leto prešlo iz uporabe mestnega plina na uporabo zemeljskega plina najmanj 3000 potrošnikov.

V nasprotnem primeru lahko pričakujemo v naslednjih letih razpad oskrbe z mestnim plinom, kar bi imelo za posledico, da bi tisti potrošniki, ki bi še bili oskrbovani z mestnim plinom ostali za daljši čas (lahko tudi več let) brez vsake oskrbe s plinom iz plinovodnega omrežja.